



**ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ  
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Нутгийн удирдлагын орлон, 7-р баг, Сайншагнал сум  
Дундговь аймаг 48090 Утас: 70592439, 70592208,  
70593208, Цахим хаяг: dundgovi@audit.gov.mn

2023.02.24 № 53

талай \_\_\_\_\_ -ны № \_\_\_\_\_ т

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН  
ДЭЛГЭРЦОГТ СУМЫН ЗАСАГ  
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН  
ДАРГА С.НАРАНТУШГАЛАГ  
ТАНАА**

**Өөрчлөлтгүй дүгнэлт**

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйцэтгэлийн тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэлэж зөв тооцсон байна.

**Дүгнэлтийн үндэслэл**

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дэд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журим, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний нүтгүүлсэн хангалттай бөгөөд зохиистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

**Асуудлын онцлосон хэсэг**

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 5.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 303.0 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хандив тусламж бусад эх үүсвэрээс хүлээн авч, хууль, журмын дагуу бүртгэл тайланд тусгасан байна.

Гус байгууллагын чиг үүрэг нь оорчлогдож татаж буугдах, нэгдэх асуудал гаршгүй бөгөөд үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулахтай холбоотой тодорхой бус байдал үүсээгүй.

**Аудитын гол асуудал**

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны Б/33 дугаар захирамжаар төсөв захирагч нарт балансын урамшуулал олгох тухай шийдвэрийг гаргасан байна. Тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитын хугацаанд дээрх захирамжийн дагуу урамшуулал олгосон нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчсөн үйл явдлыг гол асуудал гэж үзлээ. Мөн шүүхийн шийдвэрээр ажилгүй байсан хугацааны 12.1 сая төгрөгийн цалинг төсвөөс нөхөн олгож, ажлаар тайлагнасан ч барагдуулаагүй зөрчил нь тайлант

0012021207

үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар материаллаг буруу тайлагналын эрсдэл ондор үнэлэгдсэн асуудал байна.

#### **Бусад асуудлын хэсэг**

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохиотой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй зохиотой гэж үздээ.

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 19 зорилт, 67 арга хэмжээг төлөвлөж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний үнэлгээгээр 97.0 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан байна.

#### **Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага**

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтын тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

#### **Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлдэг гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэл гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Р.МОНХТОГТОХ

ДУНДГОВЬ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ДУА-2023/83/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:  
[www.audit.mn](http://www.audit.mn)  
Дундговь аймаг  
2023 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Р.Мөнхтогтох  
Утас: 70592439  
Цахим хаяг: [Munkhtogtokhr@audit.gov.mn](mailto:Munkhtogtokhr@audit.gov.mn)

Аудитын менежер: Х.Наранцацрал  
Утас: 70592225  
Цахим хаяг: [Narantsatsralkh@audit.gov.mn](mailto:Narantsatsralkh@audit.gov.mn)

Ахлах аудитор: Д.Ихбаяр  
Утас: 70593113  
Цахим хаяг: [ikhbayard@audit.gov.mn](mailto:ikhbayard@audit.gov.mn)

Эцэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

## АГУУЛГА

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ.....	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ .....	5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА .....	12
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН.....	16
4.1 Ерөнхий зүйл.....	16
4.2 Материаллаг байдал .....	17
4.3 Төрийн хэмжээний тухай хуулийн хэрэгжилт .....	17
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	17
4.4.1 Шэлэн давсны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	17
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	18
4.5.1 Завсрын аудитын талаар.....	18
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	18
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ.....	18
5.1 Төлбөрийн акт .....	19
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ .....	Error! Bookmark not defined.

### Товчилсон үгний жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

## ЛХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДУГНЭЛТ



ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН  
ДЭЛГЭРЦОГТ СУМЫН ЗАСАГ  
ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН  
ДАРГА С.НАРАЯНТУНГАЛАГ  
ТАНАА

### Өөрчлөөгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.1, 6 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 3.9.1-т заасны дагуу Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, илэр хөрөнгө/бэлгийн өөрчлөлт, мөнгөө гүйцэтгэхийг тайлан, тэмдэгтүүд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нэгдсэн бодох бүртгэлийн тухай хууль, Урсгал секторын нэгдсэн бодох бүртгэлийг нэгдсэн үндэртэй тэнцүүлсэн бүх илэрхийлэл зүйлийн хувьд үнэн зөв санхүүжүүлсэн байна.

### Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхээс Аудитын дээд байгууллагын өөрсө урсгал секторын түүнд хайгуурын Мандал Улсын Ерөнхий аудит-орын баталсан журмын шаардлага дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагын харилт бус, аудитормын ёс зүйн үүрэг хариуцлагын бөөлрөж ажигласан. Билетийг шулуулсан хяналттай багтоод зөвхөнд аудитын нотлохон нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

### Асуудлыг ойлговчлох хэсэг

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 5.1 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг төсвийн мөнгөөр, 303.6 сая төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг хандна тулалж буцаа эх үүсвэрээс худалдсан, хууль, журмын дагуу бүртгэл тайланг тусгасан байна.

Тус байгууллагын өөр үүрэг нь өөрчлөгдөж төтөө буугах, өндөх асуудал тэрэнгүй багтоод үйл ажиллагаагаа төсөлтгүй хуульчилж хэлбэртэй тодорхой бус байдал үүсгэвүй.

### Аудитын гэдг асуудал

Аймгийн Засаг даргын 2022 оны 003 дугаар захирамжаар тусга захирагч нэрт байнгын үйлчилгээний өгөөх тухай шийдвэрийг гаргасан байна. Таилант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитын хувианд дээрх захирамжийн дагуу үргэлжлүүлж өгөгдсөн нь Нэгдсэн бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хяналтын тухай хуулийг зорилго үйл ажиллагаа асуудал төвөгшүүлж, Мөн өдүхийн шийдвэрээр өгөгдөхгүй байсан хувианд 12.1 сая төгрөгийн адалт өгөгдөж нөхөн өгөгж, адалтаар тайлангасан ч баргдүүлэггүй зарилт нь тайланг

0012021206

үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитор материаллаг буруу тайлганын эрхэл өндөр үнэмлэхэн асуудал байна.

**Бусад асуудлын хэсэг**

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хяналт хүрээний хангалууд янх шалдартгүй бичиг хэргэлтэй, зохиотой нотлохгоо олж авах боломжгүй өвчлөл үзүүлж тул бичиг олж авсан нотлохгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэнцэртэй зохиотой гэж үзэв.

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээж, байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 19 зарилт, 67 арга зэмжлэг зарлалт, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний үргэлжлэлээр 97.9 хувийн гүйцэтгэлтэй тайлагнасан байна.

**Санхүүгийн тайлангад төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага**

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, тасвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Урсгал секторын нягтлан бодох бүртгэлийн өсөлтийн стандартын дагуу үнэн зөв бичлэгж тайлгуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг шалгах зорилгоор үндсэн үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй Эмгэгээрлийн газрын төсвийн зардал төсвийн хөрөнгийн төлөвлөгөөг, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээж.

**Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага**

Төрийн аудитын байгууллага төсвийн зөвөл шалгах үндсэн үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлтэй санхүүгийн тайлан бүрэлдэх аянда зөв шалгах үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшиний боловч үргэлжлүүлж түвшиний баталгаажуулалт бичиг барих АДБОУС-ын дагуу хяналт аудитын бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлж гэсэн болголт байхгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь төсвийн зөвөл шалгах үүсэх болох бөгөөд дингэрэн төсөл нийлээд уг санхүүгийн тайлангад үндэслэл гаргах хэрэгжлэлийн эдийн засгийн тэмдэгээр нотлох үндэслэлтэй бичиг материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТӨРГҮҮЛЭХ АУДИТОР



Р.МОНХТОГТОХ

## 2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

### 2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
<b>1</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>88,864,133.49</b>	<b>140,686,277.49</b>
<b>31</b>	<b>МОНГӨН ХӨРӨНГӨ</b>	440.00	140.00
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	440.00	140.00
3121	Төгрөг	440.00	140.00
31216	Нэмэлт санхүүжилтийн арилжааны банк	440.00	140.00
<b>33</b>	<b>АВЛАГА</b>	13,427,435.08	12,160,124.08
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	138,011.00	20,000.00
<b>335</b>	<b>Бусад авлага</b>	13,289,424.08	12,140,124.08
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,149,300.00	-
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	12,140,124.08	12,140,124.08
<b>35</b>	<b>БАРАА МАТЕРИАЛ</b>	75,436,258.41	75,176,013.41
<b>351</b>	<b>Түүхий эд материал</b>	2,477,871.41	2,477,871.41
35110	Тусгай зориулалттай материал	2,477,871.41	2,477,871.41
<b>354</b>	<b>Хангамжийн материал</b>	72,958,387.00	72,698,142.00
35410	Бичиг хэргийн материал	997,500.00	1,002,000.00
35420	Аж ахуйн материал	63,452,887.00	66,842,942.00
35450	Барилгын засварын материал	8,508,000.00	4,853,200.00
<b>36</b>	<b>НӨӨЦИЙН БАРАА</b>	-	53,350,000.00
36900	Борлуулах зорилгоор эзэмшиж буй бусад эргэлтийн хөрөнгө /ТӨҮГ/	-	53,350,000.00
<b>2</b>	<b>ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН</b>	<b>2,314,608,941.68</b>	<b>2,462,640,994.86</b>
<b>39</b>	<b>ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ</b>	2,314,608,941.68	2,462,640,994.86
391	Газар		
<b>392</b>	<b>Биег хөрөнгө</b>	2,279,236,274.74	2,427,488,328.06
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,202,170,265.81	2,282,992,567.81
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(420,071,518.30)	(370,422,971.78)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	191,990,800.00	130,516,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(145,443,783.49)	(104,025,249.86)
39205	Машины тоног төхөөрөмж (компьютер)	82,129,943.00	86,766,143.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(36,279,181.56)	(53,459,871.33)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	30,142,090.00	28,699,140.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(11,882,695.48)	(16,009,784.23)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	43,115,000.00	101,620,000.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(22,097,666.24)	(24,650,666.56)
39216	Дуусаагүй барилга, байгууламж	365,463,021.00	365,463,021.00
<b>393</b>	<b>Биег бус хөрөнгө</b>	35,372,666.94	35,152,666.80
39301	Програм хангамж	2,610,000.00	2,610,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,123,333.06)	(2,343,333.20)

Дундговь аймгийн Дэлгэрголт сумын Төсөв даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

39303	Бусад биег бус хөрөнгө	34,886,000.00	34,886,000.00
3	<b>НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III-I+II</b>	<b>2,403,473,075.17</b>	<b>2,603,327,272.35</b>
4	<b>НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР</b>	<b>1,538,184.00</b>	<b>280,000.00</b>
41	<b>БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР</b>	1,538,184.00	280,000.00
413	Өглөг	1,538,184.00	280,000.00
41310	Ажилчдадтай холбогдсон өглөг	1,538,184.00	280,000.00
5	<b>ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН</b>	<b>2,401,934,891.17</b>	<b>2,603,047,272.35</b>
51	<b>Засгийн газрын хувь оролцоо</b>	2,401,934,891.17	2,603,047,272.35
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	602,857,183.17	602,857,183.17
51101	Өмч: - төрийн	602,857,183.17	602,857,183.17
512	<b>Хуримтлагдсан үр дүн</b>	202,143,576.20	403,255,957.38
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	263,877,363.06	202,143,576.20
51220	Тайланг үеийн үр дүн	(61,733,786.86)	201,112,381.18
51400	Галаад валютын хөрвүүлэлтийн заруу	1,596,934,131.80	1,596,934,131.80
6	<b>ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V</b>	<b>2,403,473,075.17</b>	<b>2,603,327,272.35</b>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайланг оны гүйцэтгэл
1	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (D)</b>	<b>511,978,285.50</b>	<b>757,314,469.50</b>
12	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	<b>91,002,943.00</b>	<b>370,566,462.50</b>
120	Нийглэг татварын бус орлого	91,002,943.00	370,566,462.50
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	91,002,943.00	370,566,462.50
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	-	11,644,150.50
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	91,002,943.00	358,922,312.00
13	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>420,975,342.50</b>	<b>386,748,007.00</b>
1311	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>97,497,642.50</b>	<b>39,596,707.00</b>
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	32,116,717.50	18,736,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хувиарилсан хөрөнгө	43,643,208.00	12,558,950.00
131105	Төсвийн байгууллагад үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	21,737,717.00	8,301,757.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	<b>Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих</b>	<b>323,477,700.00</b>	<b>347,151,300.00</b>
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	323,477,700.00	347,151,300.00
2	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН</b>	<b>573,564,960.08</b>	<b>517,441,638.53</b>
21	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>573,564,960.08</b>	<b>517,441,638.53</b>



Дунговь аймгийн Дэлгэрдэг сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,  
төсний гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	549,517,542.00	499,510,530.01
2101	<b>Цалин хөлө болон нэмэгдэл урамшил</b>	201,000,545.52	195,993,734.40
210101	Үндсэн цалин	142,391,227.34	136,544,027.53
210102	Нэмэгдэл	58,609,318.18	48,403,113.62
210104	Урамшуулал	-	11,046,593.25
2102	<b>Ажил олгогчдоо өдгөөний дийтгэлд төлөх шимтгэл</b>	27,117,420.90	23,955,161.08
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,065,840.04	16,574,446.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,107,730.27	1,949,937.84
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,654,626.98	1,559,950.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	388,916.71	335,885.63
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,900,306.90	3,534,940.88
2103	<b>Байр ашиглаалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	25,961,097.00	36,443,603.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,216,497.00	5,621,403.00
210302	Түлш, халаалт	22,036,100.00	29,458,200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	708,500.00	1,364,000.00
2104	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	60,120,510.00	28,563,898.00
210401	Бичиг хэрэг	3,860,050.00	4,444,070.00
210402	Тээвэр, шатахуун	14,115,540.00	11,639,410.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,767,200.00	2,061,923.00
210404	Ном, хэвлэл	-	1,500,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгцдийн усгал, ариутгал	3,140,000.00	2,540,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн эзлэгдэх, ахуйн эд зүйлс	37,237,720.00	4,057,990.00
210408	Бараа материал ажилсны зардал	-	2,320,505.00
2106	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	8,306,060.00	13,634,460.00
210604	Урсгал засвар	8,306,060.00	13,634,460.00
2107	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	3,707,000.00	8,876,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	3,707,000.00	8,876,000.00
2108	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	15,180,741.00	19,175,860.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад шийтгэл ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,845,248.00	17,055,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	544,550.00	320,850.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	324,705.00	197,357.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оноогоо	153,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	360,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,073,238.00	1,098,953.00
210808	Банк, санхүүгийн бийгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	300.00
2109	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	208,124,167.58	172,867,813.53
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	82,820,649.00	42,977,990.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн далаага хийх	614,000.00	1,294,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	124,689,518.58	128,595,823.53

**Дундговь аймагийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,  
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан**

<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>24,047,418.08</b>	<b>17,931,108.52</b>
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>5,655,000.00</b>	<b>16,639,800.00</b>
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	1,000,000.00	-
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	4,050,000.00	15,837,300.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	605,000.00	802,500.00
<b>2134</b>	<b>Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захиралдад олгох татаас, санхүүжилт</b>	<b>18,392,418.08</b>	<b>1,291,308.52</b>
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,392,418.08	1,291,308.52
	Нэмэлт санхүүжилтийн Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		6,386,764.50
	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)-(1)- (2)</b>	<b>(61,586,674.58)</b>	<b>233,486,066.47</b>
<b>225</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН</b>	<b>147,112.28</b>	<b>32,373,685.30</b>
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	147,112.28	32,373,685.30
<b>4</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)-(145-225)</b>	<b>(147,112.28)</b>	<b>(32,373,685.30)</b>
<b>5</b>	<b>НИЙТ ҮР ДҮН (5)-(3)+(4)</b>	<b>(61,733,786.86)</b>	<b>201,112,381.18</b>

**2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйцэтгэний тайлан**

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЦЭГЭЭ</b>		
<b>1</b>	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)</b>	<b>420,975,342.50</b>	<b>398,392,157.50</b>
<b>12</b>	<b>ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО</b>	<b>-</b>	<b>11,644,150.50</b>
<b>120</b>	<b>Нийтлэг татварын бус орлого</b>	<b>-</b>	<b>11,644,150.50</b>
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	11,644,150.50
1200043	Урьд оны үлдэгдэлээс санхүүжих	-	11,644,150.50
<b>13</b>	<b>ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО</b>	<b>420,975,342.50</b>	<b>386,748,007.00</b>
<b>1311</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>97,497,642.50</b>	<b>39,596,707.00</b>
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	32,116,717.50	18,736,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	43,643,208.00	12,558,950.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндэж үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	21,737,717.00	8,301,757.00
131106	Төсвийн урамшуулал		
<b>1320</b>	<b>Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих</b>	<b>323,477,700.00</b>	<b>347,151,300.00</b>
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	323,477,700.00	347,151,300.00

<b>2</b>	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)</b>	<b>404,974,902.50</b>	<b>393,252,557.50</b>
<b>21</b>	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>404,974,902.50</b>	<b>393,252,557.50</b>
<b>210</b>	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>380,912,754.42</b>	<b>368,934,684.48</b>
<b>2101</b>	<b>Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил</b>	<b>203,564,836.52</b>	<b>197,133,905.44</b>
210101	Үндсэн цалин	144,955,518.34	149,567,906.07
210102	Нэмэгдэл	58,609,318.18	32,923,916.07
210104	Урамшуулал	-	14,642,083.30
<b>2102</b>	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл</b>	<b>27,117,420.90</b>	<b>23,955,163.04</b>
210201	Тэтгэврийн даатгал	19,065,840.04	16,574,448.01
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,107,730.27	1,949,937.84
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,654,626.98	1,559,950.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	388,916.71	335,885.62
210205	Эрүүд мэндийн даатгал	3,900,306.90	3,534,940.88
<b>2103</b>	<b>Байр ишиглэлттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>25,961,097.00</b>	<b>36,443,603.00</b>
210301	Гэрэл, шайлгаан	3,216,497.00	5,621,403.00
210302	Гүлш, халвалт	22,036,100.00	29,458,200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	708,500.00	1,364,000.00
<b>2104</b>	<b>Хянгамж, барин материалын зардал</b>	<b>29,274,918.00</b>	<b>26,405,153.00</b>
210401	Бичиг хэрэг	4,280,900.00	4,444,070.00
210402	Тээвэр, шагахуун	14,055,448.00	11,419,960.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,767,200.00	2,061,923.00
210404	Ном, хэвлэл	-	1,500,000.00
210405	Хөг хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	3,140,000.00	2,540,000.00
210406	Бага үнэтэй, гүргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	6,031,370.00	4,439,200.00
<b>2105</b>	<b>Норматив зардал</b>	<b>243,900.00</b>	<b>-</b>
210503	Нормын хувиас, зөөлөн эдлэл	243,900.00	-
<b>2106</b>	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	<b>8,171,860.00</b>	<b>11,614,760.00</b>
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	-	1,545,100.00
210604	Урсгал засвар	8,171,860.00	10,069,660.00
<b>2107</b>	<b>Томилголт, зочны зардал</b>	<b>3,707,000.00</b>	<b>8,876,000.00</b>
210702	Дотоод албан томилголт	3,707,000.00	8,876,000.00
<b>2108</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>15,180,741.00</b>	<b>19,175,860.00</b>
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,845,248.00	17,055,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	544,550.00	320,850.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	324,705.00	197,357.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	153,000.00	143,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	240,000.00	360,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,073,238.00	1,098,953.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	-	300.00
<b>2109</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>67,690,981.00</b>	<b>45,330,240.00</b>

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,076,981.00	44,036,240.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	614,000.00	1,294,000.00
213	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>24,062,148.08</b>	<b>24,317,873.02</b>
2132	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>5,669,730.00</b>	<b>16,639,800.00</b>
213203	Нийгмийн халамжийн тэтгэвэр, тэтгэмж	1,000,000.00	-
213205	Төрөөс иргэнд олгох тэтгэмж, урамшуулал	4,050,000.00	15,837,300.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	619,730.00	802,500.00
2134	<b>Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох тэтгэвэр, санхүүжилт</b>	<b>18,392,418.08</b>	<b>7,678,073.02</b>
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	18,392,418.08	1,291,308.52
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг		6,386,764.50
3	<b>ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)-(1)-(2)</b>	<b>16,000,440.00</b>	<b>5,139,600.00</b>
5	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)</b>	<b>16,000,000.00</b>	<b>5,139,900.00</b>
22	<b>ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ</b>	<b>16,000,000.00</b>	<b>5,139,900.00</b>
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	16,000,000.00	5,139,900.00
223001	Бусад хөрөнгө	6,357,300.00	-
225106	Биет би биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	9,642,700.00	5,139,900.00
6	<b>ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)-(4)-(5)</b>	<b>(16,000,000.00)</b>	<b>(5,139,900.00)</b>
	<b>САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>		
7	<b>САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ</b>	-	-
8	<b>НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)-(3)+(6)+(7)</b>	440.00	(300.00)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	440.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эсийн үлдэгдэл	440.00	140.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дохин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь орлооноос нийт дүн
C01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	602,857,183.17	1,596,934,131.80	263,877,363.06	2,463,668,678.03
C03	Дохин нэлэрхийлсэн үлдэгдэл	602,857,183.17	1,596,934,131.80	263,877,363.06	2,463,668,678.03
C07	Тайланг үеийн үр дүн	-	-	(61,733,786.86)	(61,733,786.86)
C08	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	602,857,183.17	1,596,934,131.80	202,143,576.20	2,401,934,891.17
D01	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	602,857,183.17	1,596,934,131.80	202,143,576.20	2,401,934,891.17

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

D03	Далхи илэрхийлсэн үлдэгдэл	602,857,183.17	1,596,934,131.80	202,143,576.20	2,401,934,891.17
D08	Тайлант үеийн үр лүн	-	-	201,112,381.18	201,112,381.18
D09	2022 оны 12-р сарын 31-сээрх үлдэгдэл	602,857,183.17	1,596,934,131.80	403,255,957.38	2,603,047,272.35

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оныг	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй яамтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>		
21	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	347,151,300.00	345,859,991.48
210	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	330,511,500.00	329,220,191.48
2101	<b>Цалин хөлө болон нэмэгдэл урамшилт</b>	197,206,500.00	197,133,905.44
210101	Үндсэн цалин	149,675,400.00	149,567,906.07
210102	Нэмэгдэл	33,640,600.00	32,923,916.07
210104	Урамшуулал	13,890,500.00	14,642,083.30
2102	<b>Ажил олгогчоос нийгмийн даятгалд төлөх шийтгэл</b>	24,650,800.00	23,955,163.04
210201	Тэтгэрийн даатгал	16,762,500.00	16,574,448.01
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,972,100.00	1,949,937.84
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,577,700.00	1,559,950.69
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	394,400.00	335,885.62
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,944,100.00	3,534,940.88
2103	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	36,035,300.00	35,735,603.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	5,471,100.00	5,171,403.00
210302	Түлш, халаант	29,458,200.00	29,458,200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,106,000.00	1,106,000.00
2104	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	21,228,000.00	21,227,650.00
210401	Бичиг хэрэг	2,899,000.00	2,899,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10,095,200.00	10,094,850.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,923,600.00	1,923,600.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	2,540,000.00	2,540,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,770,200.00	3,770,200.00
2106	<b>Эд хогшил, урсгал засварын зардал</b>	15,746,700.00	15,746,660.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	6,685,000.00	6,685,000.00
210604	Урсгал засвар	9,061,700.00	9,061,660.00
2107	<b>Томилолт, зочны зардал</b>	7,166,000.00	7,166,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,166,000.00	7,166,000.00

Луцаговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Зөвөлгөөний Төсвийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн агуулгын тайлан

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хуриамж	6,891,200.00	6,675,160.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хуриамж	4,662,900.00	4,653,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	320,900.00	320,850.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	197,400.00	197,357.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	45,000.00	45,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	360,000.00	360,000.00
210807	Газрын төлбөр	1,305,000.00	1,098,953.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	21,587,000.00	21,580,050.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,473,000.00	20,466,050.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,114,000.00	1,114,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	16,639,800.00	16,639,800.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	16,639,800.00	16,639,800.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	15,837,300.00	15,837,300.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	802,500.00	802,500.00
	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	347,151,300.00	345,859,991.48
1320	<b>ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ</b>	347,151,300.00	345,859,991.48
122005	Орон нутгийн төсвөөс	347,151,300.00	345,859,991.48
132004	Оны эхний үлдэгдлээс санхүүжих /орон нутаг/		
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-
62	<b>АЖИЛЛАГСДЫН ТОО</b>	<b>19</b>	<b>15</b>
620001	Удирдах ажилтан	3	3
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	9	6
620003	Үйлчлэх ажилтан	5	4
620004	Гэрээт ажилтан	2	2

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Давсны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	<b>НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН</b>	<b>51,240,857.5</b>
21.00	<b>УРСГАЛ ЗАРДАЛ</b>	<b>44,854,093.00</b>
210.00	<b>БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ</b>	<b>44,854,093.00</b>
2,103.00	<b>Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал</b>	<b>708,000.00</b>
210,301.00	Гэрэл, цахилгаан	450,000.00
210,303.00	Цэвэр, бохир ус	258,000.00
2,104.00	<b>Хангамж, бараа материалын зардал</b>	<b>5,177,503.00</b>

**Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,  
төсвийн гүйцэтгэлийн хийсэн аудитын тайлан**

210,401.00	Бичиг хэрэг	1,545,070.00
210,402.00	Тээвэр, шатахуун	1,325,110.00
210,403.00	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	138,323.00
210,404.00	Ном, хэвлэл	1,500,000.00
210,406.00	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	669,000.00
<b>2,106.00</b>	<b>Эд хогшиал, урсгал засварын зардал</b>	<b>1,008,000.00</b>
210,604.00	Урсгал засвар	1,008,000.00
<b>2,107.00</b>	<b>Томилголт, зочны зардал</b>	<b>1,710,000.00</b>
210,702.00	Дотоод албан томилголт	1,710,000.00
<b>2,108.00</b>	<b>Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж</b>	<b>12,500,400.00</b>
210,801.00	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12,402,400.00
210,805.00	Тээврийн хэрэгсэлийн оношилгоо	98,000.00
<b>2,109.00</b>	<b>Бараа үйлчилгээний бусад зардал</b>	<b>23,750,190.00</b>
210,901.00	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23,570,190.00
210,902.00	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	180,000.00
<b>213</b>	<b>УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ</b>	<b>6,386,764.50</b>
<b>2132</b>	<b>Бусад урсгал шилжүүлэг</b>	<b>6,386,764.50</b>
	Нэмэлт санхүүжилтийн Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	6,386,764.50
<b>II</b>	<b>ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР</b>	<b>51,240,857.5</b>
<b>1,311.00</b>	<b>Нэмэлт санхүүжилтийн орлого</b>	<b>51,240,857.5</b>
<b>120004</b>	<b>Төсөв байгууллагын өөрийн орлого</b>	<b>11,644,150.50</b>
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	11,644,150.50
131,101.00	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	17,945,180.00
131,104.00	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	12,494,400.00
131,105.00	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бай болсон нэмэлт орлого	5,688,379.00
<b>IV</b>	<b>НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (Ш)-(II)-(I)</b>	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	

### **3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА**

#### **3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа**

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь эрхэм зорилгоо “Сумын Засаг даргыг цаг үеэ олсон зөвлөгөө, бүх талын мэдээллээр хангаж, үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулан үйл ажиллагааны үр нөлөөтэй, үр ашигтай, тасралтгүй жигд хэвийн нөхцөлийг хангах замаар улс төрийн аливаа нөлөөлөлд авталгүй, иргэддээ үнэлч шударга үйлчилж, иргэнд чиглэсэн ажил үйлчилгээг явуулж ажилгүйдлийг бууруулах, тухайн жилд зохион байгуулсан ажлаа иргэдэд түгээн хүргэх, мэдээллийн чанар хүртээмжийг сайжруулахад оршино.” гэж тодорхойлжээ.

### 3.2 Байгууллагын гаднаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаанд мөрддөг Хөдөлмөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн нийруулгыг 2021 оны 7 дугаар сарын 2-ны өдөр баталж, 2022 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс дагаж мөрдсөн байна. Харин санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж боловч бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

### 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмлэлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг 2021 онд шинэчлэн байгууллагын даргын тушаалаар батлан үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

### 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайланг хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогод өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайланг оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмлөх оноос 199,854.2 мянган төгрөгөөр буюу 8.3 хувиар өссөн байна.

#### Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үзэмж	Эцсийн үзэмж	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Энгийн хөрөнгийн дүн	88,864.1	140,686.3	51,822.1
Мөнгөн хөрөнгө	0.4	0.1	-0.3
Аялага	13,427.4	12,160.1	-1,267.3
Бараа материал	75,436.3	128,526.0	53,089.8
Үндсэн хөрөнө	0.0	0.0	0.0
Нийт хөрөнгийн дүн	2,403,473.1	2,603,327.3	199,854.2



Дундговь аймгийн Дэлгэрвөгт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудалын тайлан

Нийт ор тоолир	1,538.2	280.0	-1,258.2
Цэжир хөрөнгө өмчийн дүн	2,401,934.9	2,603,047.3	201,112.4
Зашийн газрын хува өрөлшөө	2,401,934.9	2,603,047.3	201,112.4
Ор тоолир, цэжир харьяа өмчийн дүн	2,403,473.1	2,603,327.3	199,854.2

Авлагын үлдэгдэл өмнөх оноос 1,267.3 мянган төгрөгөөр буурсан бөгөөд тайлант оны авлагын үлдэгдэл 12,160.1 мянган төгрөг нь тус сумын Засаг даргаар ажиллаж байсан П.Цолмонбаатараас нэхэмжилсэн эрх бүхий албан тушаалтны буруутай шийдвэрийн үр дагавараар бий болсон авлага байна.

Авлагын үлдэгдэл өмнөх оноос 1,267.3 мянган төгрөгөөр буурсан бөгөөд тайлант оны үлдэгдэл 12,160.1 мянган төгрөгийн авлага нь тус сумын засаг даргаар ажиллаж байсан П.Цолмонбаатараас нэхэмжилсэн эрх бүхий албан тушаалтны буруутай шийдвэрийн үр дагавараар бий болсон авлага байна.

Бараа материал дансны үлдэгдэл 128,526.0 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 53,089.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь ОНХС-аас тусгай нөөцийн бараа дансанд хандиваар ирсэн сумын хөгжлийн төлөвлөгөөг бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

Тайлант ош үндсэн хөрөнгийн дансанд төсвийн хөрөнгө болон хандив тусламж бусад эх үүсвэрээр ирсэн 308,152.3 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг бүртгэж, 227,955.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг данснаас хасаж, 128,595.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийн элэгдлийн зардлыг тооцсон байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 2,603,047.3 мянган төгрөг болж 201,112.4 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант оны үр дүн өссөнөөс шалтгаалжээ.

### 3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

#### 3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 323,478.2 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 23,673.1 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн, 347,151.3 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь харьяа дээд газраас тогтмол болон урсгал зардлуудыг Төрийн хэмжээний тухай хуультай холбоотой өмнөх оны төсвийн дүнгээр болгож, харин цахилгааны зардлыг нэмэгдлийн зөрүүгээр нэмэгдүүлж өгсөн байна.

#### 3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 8 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 347,151.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 347,151.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 345,860.0 мянган төгрөг буюу 96.9 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлыг 708.4 мянга, Баг хорооны үйл ажиллагааны зардлыг 276.2 мянга, нийтлэг үйлчилгээний зардлыг 299.7 мянга, орон нутгийн нооц хөрөнгийг 7.0 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулсангүй холбоотой байна. Төсвийн хэмнэлт 1,291.3 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/я	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	басалт
1	70106 - Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	347,151.3	345,860.0	1,291.3	96.9
2	80101 - Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	201,591.7	200,883.3	708.4	96.6
3	80106 - Баг хорооны үйл ажиллагааны зардал	36,992.4	36,716.2	276.2	99.2
4	80112 - Нийтлэг үйлчилгээ	69,638.4	69,338.7	299.7	99.6
5	80802 - Ажил олгогчөөс олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэг	802.5	802.5	-	100.0
6	81103 - Орон нутгийн ивэц хоронго	14,789.0	14,782.0	7.0	99.93
7	80815 - Сонгуулийн үр дүнгээр чинилэгдсэн албан хаагчид өлсөх нөхөн олговор	15,837.3	15,837.3	-	100.0
8	82212 - Хур хөгжлийн, орчин бохирдлыг устгах, сэвэрлэх	2,500.0	2,500.0	-	100.0
9	82801 - Улсын их биэр явдал	5,000.0	5,000.0	-	100.0

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

### 3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Дээд шатны төсөв захирагчаас 12,558.9 мянга, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 8,301.8 мянга, Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламжийн орлого 18,736.0 мянга, урьд оны үлдэгдлээс 11,644.2 мянга, нийт 51,240.9 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлснийг байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардалд 708.0 мянга, хашгамж, бараа материалын зардалд 5,177.5 мянга, эд хогшил, урсгал засварын зардалд 1,008.0 мянга, дотоод албан томилогтын зардалд 1,710.0 мянга, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр 12,500.4 мянга, бараа үйлчилгээний зардал 23,750.2 мянган төгрөг нийт, 44,584.1 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна. Үлдэгдэл 6,386.8 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлдгээ.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

## 4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

### 4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын

31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланг аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлап бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхварах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Д.Ихбаяр гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Наранцаграл, газрын захирал, тэргүүдэх аудитор Р.Мөнхтогтох нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Дундговь аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 25-ний өдрийн 03/19 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

#### **4.2 Материаллаг байдал**

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны нийт зардал 517,441.6 мянган төгрөгөөс 1 хувиар буюу 5,174.4 мянган төгрөгөөр, тогтоосныг аудитын явцад дахин хялаж шийтгэсэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

#### **4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт**

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллагад 30 арга хэмжээг түүвэрлэн авч ажилласан байна.

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг 15 дугаар зүйлийн 15.1.3 дахь заалтыг зөрчин 838.1 мянган төгрөгийг зарцуулсан зөрчлийг илрүүлж төлбөрийн акт тогтоосон.

#### **4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал**

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

##### **4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт**

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, шийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор [www.shilendans.gov.mn](http://www.shilendans.gov.mn) цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газар нь 2022 онд нийт 346,176.5 мянган төгрөгийн 165 мэдээллийг шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудсанд ил тод бүрэн байршуулахаас 69,702.6 мянган төгрөгийн 17 мэдээллийг байршуулаагүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх багтамж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй гэж үзэн зөрчил арилгах албан шаардлага хүргүүлсэн, бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шалтгасан зүйлийг холбогдох шалгуурт нийцсэн гэж дүгнэлээ.

#### 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

##### 4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлангийн завсрын аудитаар 1,986.6 мянган төгрөгийн 5 алдаа илэрч, 837.3 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт, 1,149.3 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага хүргүүлж, 1 зөвлөмж өгсөн. 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн аудитаар завсрын аудитаар илэрсэн алдааг хянаж, үзэхэд алдаа, зөрчлийг арилгасан байна.

##### 4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Өмнөх аудитаар өгөгдсөн албан шаардлагыг бүрэн хэрэгжүүлэн, хариуг Төрийн аудитын газарт албан бичгээр ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Бичлэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	4	19,585.7	4	19,585.7	100
Зөвлөмж	-	-	-	-	-
Нийт дүн	4	19,585.7	4	19,585.7	100

#### 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Цаг хугацааны хязгаарлагдмал байдлаас шалтгаалан үндсэн хөрөнгө, бараа материалын дансанд завсрын аудитаар хяналтын тооллого хийх, тэвэр шатахууны зарцуулалтад давтан тооцоолол хийх горим сорилыг хэрэгжүүлэхээр нийдвэрлэлээ.

### 5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 280.3 мянган төгрөгийн алдаа<sup>1</sup> илрүүлснийг аудитын явцад залрууллаа. Үүнд:

1. Үр дүнгийн тайланд ажил олгогчоос төлөх шимтгэлийг дутуу тайлагнасан.
2. Ажилтшаас авах авлагыг тайлагнаагүй.

<sup>1</sup> Мэдээллийг тусгажгүй орхигдуулах, буруу тусган ширхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НЭБ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, болон бэйшээг буруу тайлбарлалал (буруу ойлголт), хайнга хавдсан (ааргасан, тэмдэглээгүй орхисон).

*Шийдвэрлэсэн: Аудитын явцад хязруулсан.*

Аудитаар нийт 2,824.7 мянган төгрөгийн зөрчил<sup>2</sup> илрүүлэн 1,675.4 мянган төгрөгийн толбөрийн акт тогтоож, 1,149.3 мянган төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэл хялалт, шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчлийг арилгуулах 3 албан шаардлага хүргүүлсэн.

### 5.1 Толбөрийн акт

1. Орон сууцны түрээсийн орлогыг **837,300.00** төгрөгөөр дутуу төвлөрүүлсэн.

Энэ Төрийн боловч орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 14.2.1/ өөрт олгогдсон эд хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдлыг хангаж, үйл ажиллагааныхаа зарилгад нийцүүлэн зөрүүлэлтийн дагуу хэвлэгдэж, ашиглах/, Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын Тэргүүлэгчдийн "Түрээсийн гэрээний үлгэрчилсэн загвар батлах тухай" 2020 оны 08 тоот тогтоолын хавсралтаар баталсан "Орон нутгийн өөрийн өмчийн гэрээний үлгэрчилсэн загвар"-ын дагуу түрээслэгчтэй байгуулсан 01-8 дугаартай гэрээний 3.4- т /Түрээслэгч нь түрээсийн сарын толбөр болох.....(тоо, үсгээр бичих) төгрөгийг тухайн сарын 25-ны өдрийн дотор түрээслүүлэгчийн дансанд шилжүүлнэ./, 5.11-т /Түрээслүүлэгч нь түрээсийн толбөрийг гэрээнд заасан хувиарийн дагуу төлөөгүй бол энэхүү гэрээнд заасан алданыг ногдуулж, төлүүлэх эрхтэй./ 6.8.-д /Түрээсийн толбөр болон ашиглалтын зардлыг энэхүү гэрээнд заасны дагуу төлөх үүрэгтэй./ заасныг тус тус зөрчсөн.

2. Төсвийн ерөнхийлөн захирагч М.Баярсүхэд хууль эрх зүйн үндэслэлгүй шийдвэрээр төсвөөс **838,083.00** /Найман зуун зуин найман мянга найн зурав/ төгрөгийн мөнгөн урамшуулал олгосон.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 23.2-т /Нягтлан бодох бүртгэлийн ажлалт үр бүтээл гарган ажилласан нягтлан бодох бүртгэлийн ажлалтыг шагнаж урамшуулж болно./, Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1-д /төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөөлөж, зарцуулах/, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15.1.3-т /хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнаж, урамшуулал, дэмжлэг олгох/ заасныг тус тус зөрчсөн.

*Шийдвэрлэсэн: Толбөрийн акт тогтоосон.*

### 5.2 Албан шаардлага

1. Аудитаар бараа материалыг шаардах хуудсаар олгоогүй, агуулахын бүртгэлийг хөтлөөгүйгээс бараа материалын үлдэгдэл зөрүүтэй тайлагнасан.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13.1-д /Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно./, Сангийн сайдын 2017 оны 347 дугаар тухаалаар батлагдсан "Маягт, загвар батлах тухай" зааврыг 5.-д /Бараа, материалын хөдөлгөөн, үлдэгдлийн тоо хэмжээг тухай бүрд мэдэх, түүний бүрэн бүтэн байдлыг хангах зорилгоор агуулахын бүртгэлийг эд хариуцагч материалын нэр төрөл, зэрэг, дугаар бүр дээр нээж хөтөинө./, 6-д /Материалын үнэ бүхий

<sup>2</sup> Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харилцах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний салбартай болон санхүүжүүлэгч үйлдэл, эл үйлдэл.

зүйлсийг байгууллагын үйлдвэрлэл, дотоод хэрэгцээнд зарцуулах шаардлага гарсан үед уг зүйлийг авч зарцуулах хуш "Шаардах хуудас"-ын 1 хувь үйлээж зөвшөөрөл авна. Эд хариуцагч шаардах хуудсыг үндэслэн материал үнэ бүхий зүйлийг тавьж олгосны дараа агуулахын бүртгэлд бичигт хийж, тайланг хугацаанд нягтлан бодогчид хүргүүлнэ./ заасныг тус тус зөрчсөн.

2. Хандив тусламжаар хүлээн авсан 5 нэр төрлийн тоног тохөөрөмжийг хөрөнгийн бүртгэлд тусгаагүй.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.1 –д /Төрийн өмчийн эд хөрөнгийг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлд заасан журмаар үнэлж бүртгэнэ./, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-д /Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ/, 14.4.2-т /бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага/, аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны 09 дүгээр тогтоолын "Орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах, бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх журам"-ын 1.2 –т /Орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд нь эд хөрөнгө олж авах, акталж данснаас хасах, худалдах, шилжүүлэх тухай саналаа энэ журамд заасны дагуу Орон нутгийн өмчийн газарт тавьж аймгийн ИТХ-ын Тэргүүлэгчдийн хурлаар шийдвэрлүүлнэ/, 4.8-д /Улс болон орон нутгийн төсөв, орон нутгийн хөгжлийн сан, хандив, бэлгэдэл, тусламжийн хүрээнд бий болсон хөрөнгийг тухайн орон нутгийн өмчит байгууллага ашиглаж байгаа боловч данс бүртгэлд тусгаагүй бол түүнийг зөрчил гэж үзэх бөгөөд тэдгээр хөрөнгийг данс бүртгэлд тусгах асуудлыг Орон нутгийн өмчийн газарт иш даруй тавьж шийдвэрлүүлнэ/ заасныг тус тус зөрчсөн.

3. Санхүүгийн тайланд дахь 1,149,300.00 төгрөгийн тоног тохөөрөмжийн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авгаагүй, үлдэгдлийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулж, баримтжуулаагүй.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д /дансны оглоо, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажлыг гүйцэтгэх гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах/, мөн хуулийн 20.2.6-д /Эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчийн тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах/, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71 дүгээр зүйлийн 71.1.8-д /өр, авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авч үлдэгдлийг тооцсон байх/ заасныг тус тус зөрчсөн зөрчсөн.

4. Шилэн дансанд залишгийн зардлаас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 46.2 сая төгрөгийн орлогын 4 гүйлгээ, 12.7 сая төгрөгийн зарлагын 2 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах шийдвэртэй холбоотой 31.6 сая төгрөгийн 11 шийдвэрийг мэдээлээгүй байна.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн /Шилэн дансны зарчим/ 4.1.1-д /мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, ижэ бүрэн байх/, /Шилэн дансны зарчим/ 4.1.3-т /тогтоосон хугацаанд, тогтмол, мууртай мэдээлдэг байх/, 6 дугаар зүйлийн 6.4-т /Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ/, 6.4.5-д /цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйцээ тус бүрээр, гүйцээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр/, 6.4.8-д /бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр/, 7.2-т /Энэ хуулийн 7.1-д заасан эрх бүхий

*албан тушаалтан мэдээлэх үүрэгээ бүсдэд итгэжүүлсэн нь түүнийг хармуулахаас  
чөлөөлөх үндэслэл болохгүй./ Зайсныг тус тус зөрчсөн.*

*Шийдвэрлэсэн: Зөрчил арилгах албан шаардлага хүргүүлсэн.*

### **5.3 Зөвлөмж**

1. Эд хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, хяналттай холбостой асуудал

*Илрүүлэлт:* Данснаас хасах шийдвэр гарсан худалдаж борлуулах боломжтой үндсэн хөрөнгийг журмын дагуу шийдвэрлээгүй.

Өгсөн зөвлөмж: Данснаас хасах шийдвэр гарсан боловч худалдаж борлуулах боломжтой үндсэн хөрөнгийг журмын дагуу шийдвэрлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлт: Зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын газарт 2022 оны 12 дугаар сарын 24 -ны өдөр ирүүлсэн.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажигтнуудад талвархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙДЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлагныг аудитын алданы нэгтгэл

Алданы төвч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхин дууссан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүсээс				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Заруулсан		Заруулаагүй		Тоо	Дүн
							Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Үр дүнгийн тайлан ажил олгогчөөс төлөх шийтгэлийг дууу тайлагнасан.	1	260.3	1	260.3			1	260.3				
Ажилтнаас авах авлагыг тайлагнаагүй.	1	20.0	1	20.0			1	20.0				
Өмнөх онд үүссэн тоног төхөөрөмж нийлүүлэх авлагыг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, бэрх дуудах арга хэмжээ авашгүй.	1	849.3					1	849.3				
<b>Дүн</b>	<b>3</b>	<b>1,129.6</b>	<b>-</b>	<b>280.3</b>	<b>1</b>	<b>849.3</b>	<b>3</b>	<b>1,129.6</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>



Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрүүлээгүй а.а.мийны нэгтгэл:

Ашиглах тагтрөгүүр

Зөрчлийн товч утга	Үүнээс												
	Нийт зөрчөл			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвшөөж		Хариуцлага томиуулах албан шавардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Түрээсийн орлогыг бууруулав.	1	837.3	1	837.3									
Шилжээ лансангад үйлчилгээний зардалас бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 46.2 сая төгрөгийн орлогыг 4 гүйлгээ, 12.7 сая төгрөгийн зарлагыг 2 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулж шийдвэртэй холбоотой 31.6 сая төгрөгийн 11 шийдвэрийг мэдэгдээгүй байна.	1				1								
Өмчлөх орд үрээсн тэнэг төлөөрөмжө нийлүүлэх авлагыг тэнцрөө нийлсэн ахшаар баталгаажуулаагүй, барагдуулах арга хэмжээ авсаагүй.	1	1,149.3			1	1,149.3							
Бараа материалыг тиврэх зууламар олгоогүй, агуулахын бүртгэлийг хөтөлсөүдгээс бараа материалыг үлдээж зөрүүтэй тайлагнагдсан	1				1								
Хяндан тусламжаар өндүүлжсэн 5 нэр төрлийн тоног төхөөрөмжийг хөрөнгөийн бүртгэлд тусгалгүй.	1				1								
Төсвийн өрөнхийлөн захирагч М.Баярсүхэл хууль эрх зүйн үндэслэлгүй нийлвэрээр төснөө 838,083.00 /Налим тун сумын мэдээлэл авсан/ өмч зэрэг төгрөгийн бэлэн мөнгө урьдчилан олговсон.	1	838.1	1	838.1									

Дундговь аймгийн Дэлгэрцогт сумын Засаг даргын Тамгын газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитоор тайлан

Данснаас хасах шийдвэр гарсан хуудалыг борлуулах боломжтой үндсэн хөрөнгийг журмын дагуу шийдвэрлэгдүй.	1						1								
<b>Нөвт дүн</b>	7	2,824.7	3	1,675.4	4	1,149.3	1	-	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

(оонолын тооцоогоор)

Зөрчлийн товч утга	Нөйт зөрчил	Үүнээс													
		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Харуулсны тооцоулах албан шаардлага		Хуудь, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн нуруудал					
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн				
Шилэн дансны тухай хуудлийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил															
Шилэн дансанд палынгийн зарилжээ бусад 5 сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий 46.2 сая төгрөгийн орлогын 4 гүйлгээ, 12.7 сая төгрөгийн зарлагын 2 гүйлгээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зориулах шийдвэртэй холбоотой 31.6 сая төгрөгийн 11 шийдвэрийг мэдэгдлэгүй байна.	1						1								
<b>Дүн</b>	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Бусад хуудь тогтоомжтой холбоотой зөрчил															
Төсвийн орлогын төсвийн захирагч М.Баарсүхэд хуудь эрх зүйн үндэслэлгүй шийдвэрээр төсвийн 838,063.00 Төгрөгөөс зүүн зүйлээс мөнгө мөнгөний орлогын төсвийн байнгын урамшуулал олгосон.	1	838.1	1	838.1											
<b>Дүн</b>	1	838.1	1	838.1											
<b>Нөвт дүн</b>	1	838.1	1	838.1			1	-	-	-	-	-	-	-	-